

HET GROENE HART TUSSEN OOST EN WEST

HET THÜRINGERWALD IS HET GROENE HART VAN DUITSLAND. EEN MIDDELGEBERGTE VOL GEURIGE BOSSEN, GROTER DAN DE PROVINCIE OVERIJSEL EN BOORDEVOL AANLOKKELIJKE TRAILS. *UOMO UNIVERSALIS* GOETHE BESCHREEF DE SCHOONHEID ERVAN IN PAKKENDE POËZIE. RONALD EN INGRID JACOBS HOUDEN HET BIJ MOUNTAINBIKEPROZA.

TEKST EN FOTO'S: RONALD EN INGRID JACOBS

Een oneindig golvend worteltapijt ligt voor ons uitgerold. De knop in ons hoofd en de knop van de vering gaan om. Gas erop en snelheid houden om deze rimpelingen te overwinnen. Hotsend en knotsend beslechten de bikes lage en onverwacht hoge wortels. Het is stevig doorzezen om gids Erik Lauterbach te volgen. Dat gaat beter op een brede schotterweg. De Duitse variant van Staatsbosbeheer heeft ons een groot 'plezier' gedaan door er een 10 centimeter dikke laag steentjes op te storten. De banden zakken er diep in weg. Het voelt als onwillig los zand en dat betekent flink ploeteren. Even denk ik dat Erik letterlijk van het pad af raakt als hij zich tussen twee struiken doorwurmt. Niets van dat alles. Het is het begin van een goed verborgen singletrail die zich met veel *flow* door een nauwe kloof slingert. Opvallend is het overvloedige groen en de her en der over het pad liggende dikke bomen. Het lijkt wel een jungle, maar dan zonder de vochtige hitte. "We rijden de Unesco-biosfeer binnen, de kern van het beschermd natuurgebied", licht Erik toe. "De natuur gaat hier haar eigen gang. Alleen als er een boom omwaait en de trail blokkeert, wordt er een stuk tussenuit gezaagd. Het aantal paden is praktisch oneindig en gelukkig is mountainbiken hier toegestaan." Erik is een fanatieke mountainbiker, gids en eigenaar van het kleinschalige hotel Waldfrieden in Frauenwald. Dit gehucht is een oase van rust en van een omvang die verdwalen onmogelijk maakt. Onderweg kent Erik iedere steen persoonlijk. Lekkere trails en gezelligheid koppelt hij op een ontspannen manier aan elkaar. Samen ontdekken we de charme van dit middelgebergte. Brede en smalle paden, beklimmingen en afdalingen die elkaar in hoog tempo afwisselen, een uitbundige natuur en de nodige

Boven: Hier kan een bijschrift staan.

Midden: De stippe lijnen aan de zijkanten gaan mee met de tekst

Onder: enz.

cultuur. Denk aan grote namen uit de geschiedenis zoals theoloog Luther, componist Bach en alleskunner Goethe. Zij hebben in Thüringen hun sporen achtergelaten. Er zijn musea ter ere van deze grootheden en op elke plek staat een informatiebord waar ze grootse daden hebben verricht, in hun neus hebben gepeuterd of aan hun derriëre hebben gekrabbeld.

MEER, MEER, MEER

De enige lange klim van de dag gaat naar de top van de 978 meter hoge Scheepkopf. Net geen kilometer dus. Niet getreurd, gewoon fixen door een toren te bouwen met een platform op 1001 meter hoogte. De berghut die net onder de toren staat vind ik nog interessanter. Daar verkopen ze allerlei lekkers. Specialiteit is de zogenoemde 'sneeuwkogel'. Een lekkernij geïnspireerd op de ronde stenen met aan de binnenzijde kristallen die je rond de Schneepkopf kunt vinden. In ons hotel liggen een paar mooie exemplaren. In de berghut nuttigen we de zoete variant. Een soort oliebol met verschillende soorten saus en lekker veel slagroom. Heerlijk! In tegenstelling tot knabbelen aan de kristallen steen, blijven de vullingen wél in de tanden. De weg terug is een feest van 12 kilometer. Voor een groot deel een langzaam dalende flowtrail met hindernissen in de vorm van zovende bochten, wortels en stenen. Ingrid zit met een *smile* van oor tot oor op de fiets. "Meer, meer, meer", is haar alleszeggend antwoord als Erik bij elke stop vraagt hoe ze de trail vindt.

Na 49 kilometer met 1400 hoogtemeters zijn we terug bij het hotel en nodigt Erik ons uit voor een *Zielbier* – een finishbier. Hij vult de hoge glazen en daar verdwijnt zomaar een halve liter in. Na een overheerlijk diner is het in de tuin tijd voor biologies voor stadse luitjes zoals wij. Het hotel grenst aan een gigantisch natuurgebied. Het is bronstijd en dan maken de edelherten flink kabaal om andere mannetjes af te troeven. Meestal gaat het om het winnen van de damesherten. Dat gebrul heet burlen. Wat een kabaal kunnen die dieren maken zeg, het is kilometers ver te horen! We kunnen er gewoon naar luisteren met een bakkie koffie in de hand. Ingrid vindt het prachtig, ze geniet met volle teugen van het aanstekelijke hoorspel. Onbegrijpelijk! Als ik thuis loop te burlen, reageert ze minder vrolijk. Als bonus komt een heldere maan als een megagrote rode bol vanachter de bergkam omhoog en verlicht de omgeving. Wat een dag!

Freeriders en downhillers maken in mijn beleving slechts een heel klein deel van de mountainbikepopulatie uit en voor hen maak ik de routes niet

omdat de mogelijkheden oneindig zijn. Kun je in de Alpen vaak maar op een beperkt aantal manieren een berg over, hier kan dat vaak op wel twintig manieren. De mooiste route zoeken is een boel werk. Zeker als die weer moet aansluiten op de beste oversteek van de volgende berg en mooie panorama's en bezienswaardigheden niet mogen ontbreken. Andreas vervolgt: "Verder zijn fijne trails onontbeerlijk, want er moet wel wat avontuur in zitten. Ik neem alleen singletrails op die voor het merendeel van de rijders te doen zijn. Freeriders en downhillers maken in mijn beleving slechts een heel klein deel van de mountainbikepopulatie uit en voor hen maak ik de routes niet. Ik neem mijn vrouw als referentie. Als zij de route kan rijden zonder al te veel af te stappen, dan is het oké. Momenteel ben ik in overleg met de toeristenorganisatie van Thüringen om de mountainbike-mogelijkheden verder uit te werken." Het zijn duidelijke woorden. Nu eerst het rubber laten knarsen en kijken of zijn woorden zijn omgezet in een fraaie tour.

R VOOR HET GROTE PUBLIEK

Via een wijk vol fraaie historische panden verlaten we de stad. "De huizen zijn zeer gewild en daardoor onbetaalbaar geworden. In deze wijk woont alleen gepeupel dat minstens een miljoen euro per jaar verdient", licht Andreas grijnzend toe. Wie met enige fantasie de geparkeerde auto's wegdenkt, waant zich in een tijdperk met paardenkoetsen, dames in baljurken en mannen met hoge hoeden. Op de klim is minder fantasie nodig. Die gaat lekker glooiend de hoogte in en geeft even later een fraai uitzicht op de stad en kasteel Wartburg (Unesco). Een schraal zonnetje verlicht de eerste herfstkleuren die de bomen sieren. Een klimtje of wat later knarren we een stuk over de bekendste en meest gebruikte wandelroute van de streek, de 170 kilometer lange Rennsteig die over de kammen van de bergen gaat. Het is de enige plek waar we andere mensen tegenkomen. De levensgrote R waarmee de route is gemarkeerd valt niet over het hoofd te zien. Her en der liggen heerlijk slingerende trails

HERR ALBRECHT

Vroeg in de ochtend verkassen we naar het stadje Eisenach. Daar ontmoeten we Andreas Albrecht. Zijn naam is verbonden aan de Trans Alp. Hij publiceerde in 2004 een route die uitgroeide tot een klassieker onder de Alpendoorsteken. Andreas heeft twaalf boeken vol mountainbikeroutes op zijn naam staan. Hij gidst ons vandaag tijdens een 40 kilometer lange, door hem ontwikkelde route rond Eisenach. Op plechtige toon verklaart hij: "Ik heb eigenlijk nooit beseft hoe ongelooflijk veelzijdig en mooi mountainbiken in mijn eigen Thüringen is. Er lopen oneindig veel schotterwegen, bospaden en trails door dit middelgebergte. Zo veel eigenlijk dat het geen probleem is om de hele dag onderweg te zijn en niemand tegen te komen. Feitelijk is het mountainbiken hier nog onvoldoende ontwikkeld." Uitgezette routes bestaan inderdaad amper, of zijn niet de moeite waard omdat er te veel compromissen zijn gesloten. Het is overigens nog best een klus om perfecte routes te maken. Vooral

Boven: Hier kan een bijschrift staan.

Midden: De stippe lijnen aan de zijkanten gaan mee met de tekst

Onder: enz.

parallel aan de Rennsteig. Al snel laten we de R over aan het grote publiek. Dieper de bergen in ligt een bochtige trail langs een imposante bergwand, gevolgd door een fraai panorama. De klimmen worden steevast beloond met aangename afdalingen. Na een dikke 40 kilometer en 1000 hoogtemeters is het in Eisenach tijd voor een evaluatie vanachter een dampende koffie en een groot stuk gebak. De nabespreking is kort. Het is een fraaie route en met het gebak is ook niets mis.

FRAU ALBRECHT

De auto vindt een plekje op een van de megaparkeerplaatsen in kuuroord en wintersportplaats Oberhof. In de tijd van de Duitse keizers was het populair bij de *high society*. In de periode van de DDR werd Oberhof omgebouwd tot een toeristisch bolwerk voor de elite en de trainingsplaats voor hun wintersporters. Tal van olympische en wereldkampioenen in de disciplines crosscountry, biatlon, rodelen, bobslee en schansspringen werden opgeleid in Oberhof. In dit deel van Thüringen wijkt de omgeving af van de afgelopen tochten. De bergen zijn kaler en glooiender en de uitzichten weidser. Doel is de Dolmar, een 740 meter hoge basaltklomp met een bewogen verleden. In 1967 werd het door het Russische Rode Leger ingenomen en tot verboden gebied

Boven: Hier kan een bijschrift staan.

Midden: De stippe lijnen aan de zijkanten gaan mee met de tekst

Onder: enz.

verklaard. Reden: Thüringen was het grensgebied tussen de voormalige DDR en Duitsland en de berg was van strategisch belang. In 1990 kwam de bevolking in opstand en gingen de Russen morrend weg. De berg was nog niet veilig, want door de winning van basalt slonk hij zienderogen. Opnieuw kwam de bevolking in opstand, met als resultaat dat in 1999 de winning werd gestaakt. En dat is maar goed ook, anders was het Charlottenhuis een dalhut in plaats van een berghut en hadden we het fraaie uitzicht gemist. Dalend naar het geografische dieptepunt van de dag liggen er een paar pittige trails. Die verisen een stevig stukje stuurvaardigheid. Met zekerheid veel te veeleisend om het predicaat te krijgen: 'goedgekeurd door Frau Albrecht'. Ons eindpunt ligt 17 kilometer verder en 400 meter hoger. Op papier niet meer dan vals plat. In het echte leven toch nog een pittig werkstuk. Hoogtemeters verdampen steeds in korte afdalingen. Het loopt niet lekker, de paden zijn soms steil, hebben een losse ondergrond, stenen, diep gruis, of ander gedoe. Of is het de snijdende wind die tussen de bergen door raast? We weten het niet. Wat ik wel weet is dat stoelverwarming in de auto na deze rit voelt als een prima investering.

CONCLUSIE

Op zo'n vijf uur rijden van Utrecht ligt een onverwacht fraai en nog amper ontgonnen mountainbikegebied. Je zou het een geheimtip kunnen noemen. De natuur voelt er puur en eerlijk aan, net als de gastvrije bewoners. Geeft Frau Albrecht haar goedkeuring aan bepaalde routes, wij geven onze goedkeuring aan de hele streek. Het groene hart van Duitsland heeft ons fietshart gestolen! Nu nog hopen dat we het ooit weer terugkrijgen. ●

REISINFO

ALGEMEEN

Utrecht – Frauenwald: 450 kilometer
Thüringen: www.thueringen-entdecken.de (ook in het Nederlands)
Frauenwald: www.frauenwald.info

WIJ VERBLEVEN

Gasthaus Waldfrieden in Frauenwald: www.waldfrieden-frauenwald.de
Het hotel stelt navigatie-apparaten beschikbaar met daarop een keur aan routes. De eigenaar gaat graag mee om de mooiste mountainbiketrails te laten zien. Voor 254 euro per persoon krijg je 6 overnachtingen met 5 dagen volpension en er is een sauna. De bikes vinden een

plekje in de afgesloten garage. Er is een droogkamer en gereedschap voor kleine reparaties. Kortom, een echt fietshotel!

ROUTES

Op de site van Thüringen is een aantal mountainbikeroutes te vinden. Pittig en minder pittig, maar vaak vrij braaf met een beperkt aandeel trails.
www.vakantie-thueringen.nl/fietsen-kamperen-vakantiehuis-vakantiewoning/mountainbiken-in-thueringen-124527.html
Oberhof: www.oberhof.de/Oberhof-erleben/Radfahren/Biken-rund-um-Oberhof/Mountainbike-Touren

trails.bike/mtb-route/duitsland/thuringen

BIKEPARKEN

Oberhof: www.oberhof.de/Media/Attraktionen/Bikepark
Steinach: www.thueringen-entdecken.de/urlaub-hotel-reisen/bikepark-silbersattel-114580.html

UITSTAPJES

Erfurt: de historische hoofdstad van Thüringen: www.erfurt-tourismus.de
Weimar: cultuurstad en de huiskamer van Goethe: www.weimar.de
Eisenach: waar Luther en Bach hun sporen hebben nagelaten: www.eisenach.info

Op de Komoot-pagina van *Fiets* vind je de routes die bij dit reisverhaal horen. Gratis te downloaden, zodat je ze zelf ook kunt rijden. Ga naar komoot.nl/user/fietsmagazine of scan de QR-code met je smartphone.

